

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **Ing. E. H.**
zastoupen advokátkou JUDr. Lucií Madleňákovou, Ph.D.
sídlem Nádražní 381/9, 789 85 Mohelnice

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava

za účasti: **1) MUDr. R. K.**

2) Bc. G. K.

o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 29. 5. 2023, č. j. MSK 18908/2023, ve věci dodatečného povolení stavby

takto:

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 29. 5. 2023, č. j. MSK 18908/2023 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 13 200 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Lucie Madleňákové, Ph.D., advokátky se sídlem Mohelnice, Nádražní 381/9.

III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Předmětem sporu je dodatečné stavební povolení stavby přístřešku se skladem nářadí včetně vsakovacího zařízení a elektrického odběrného zařízení, které Magistrát města Karviné (stavební úřad) vydal na žádost osob zúčastněných na řízení. Související řízení o odstranění této nepovolené stavby bylo zahájeno dne 22. 2. 2022. Žalobce je vlastníkem sousedního pozemku k pozemku, na kterém byl přístřešek vybudován.
2. Žalobce v žalobě namítl posouzení jeho žádosti o spojení řízení týkajícího se stavby altánu a stavby vsakovacího zařízení z rodinného domu, kterou v řízení vznesl. Uvedl, že správní orgán se nedostatečně vypořádal s proporcionalitou zásahu do práv jednotlivých účastníků a svoje rozhodnutí o aplikaci správního uvážení neodůvodnil, respektive jej odůvodnil pouze obecně bez návaznosti na konkrétní skutkovou situaci. Do práv žalobce zásadně zasahovalo řešení otázky utrácení dešťových vod z pozemku stavebníků. Čím více staveb se na pozemku postavilo, tím zásadnější problém s podmáčením jeho sousedního pozemku nastal. Všichni hydrogeologové, kteří se k věci vyjadřovali, konstatovali problematičnost území vzhledem k jeho jílovitému podloží a prakticky nemožnému vsaku, a to při neexistenci dešťové kanalizace na místě. Proto je žalobce přesvědčen, že odvod veškeré dešťové vody z pozemku měl být řešen komplexně. I úřad řízení nespojil pouze s poukazem na to, že to není jeho povinností a není to nezbytné. Žalovaný uvedl, že možnost spojení řízení je plně v dispozici stavebního úřadu a pokud tak neučiní, nejedná se o procesní vadu. Takový výklad zákona je však podle žalobce mylný. Dále žalovaný uvedl, že při hodnocení žádosti o spojení řízení musí být přihlédnuto k oprávněným zájmům žadatele a k ochraně jeho procesních práv, mimo jiné, aby věc byla vyřízena co nejdříve. S tím žalobce nesouhlasí. Stavebníci realizovali obě stavby bez povolení. Stavba přístřešku není nezbytnou stavbou. Není proto namístě nadřazovat potřeby stavebníků na rychlé řešení – legalizování jejich stavby, když tato je ve stádiu dokončení. Naopak žalobce má právo vlastnit majetek a povinnost starat se o lesní pozemek tak, aby na něm nedocházelo k nevratným škodám, předcházet erozi půdy.
3. Žalobce dále namítl, že ve stavebním řízení nebylo postupováno procesně správně, když nebyl vyžádán revizní znalecký posudek. Za řízení bylo předloženo několik hydrogeologických vyjádření. Správní orgány nebyly zajedno v tom, do jaké míry je vodoprávní úřad, či kterýkoliv jiný správní orgán příslušný ve věci, schopen odborně posoudit předložené posudky. Prvostupňový vodoprávní úřad konstantně tvrdí, že nemá odbornou způsobilost k posouzení obsahu posudků. Žalovaný naopak tvrdí, že vodoprávní úřad tuto odbornost má. Podle žalobce je však nesporné, že za vydání konečného rozhodnutí je vždy odpovědný stavební úřad, který nemá pouze slepě opsat závazné stanovisko do svého rozhodnutí, ale měl by sledovat také proces vydání

stanovisku předcházející a v případě jeho nezákonnosti učinit kroky k jeho nápravě. Pokud vodoprávní úřad tvrdí, že nemá odbornou způsobilost k posouzení rozporu hydrogeologických posudků, má si vyžádat posudek revizní. Vodoprávní úřad potřebu revizního posudku vyhodnotil jako ne nezbytnou, nadřízený orgán tento jeho postup posvětil a vyžádal si přitom vyjádření od zapsaného spolku České asociace hydrogeologů. Vyjádření této organizace k utrácení dešťové vody z altánu však bylo neformální a neobsahovalo náležitosti znaleckého posudku. Taková organizace za své doporučení na rozdíl od znalce nijak neodpovídá. Není proto přesvědčivým a přezkoumatelným podkladem pro vydání závazného stanoviska, potažmo stavebního povolení. Napadené rozhodnutí je tedy nezákonné.

4. Z uvedených důvodů žalobce navrhl zrušit jak napadené rozhodnutí, tak rozhodnutí prvostupňové.

Stanovisko žalovaného

5. Žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí, na jehož argumenataci zcela setrval. Zopakoval, že na spojení řízení podle ustanovení § 140 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, není právní nárok. Správní orgán prvního stupně svůj postup zdůvodnil. Dále zdůraznil, že nadřízený dotčený orgán státní správy je primárně povolán k věcnému vypořádání odvolacích námitek směřujících proti závaznému stanovisku, což je právě posuzovaný případ. Odvolacímu správnímu orgánu pak v zásadě postačí pro účely procesního vypořádání takových odvolacích námitek v rozhodnutí o odvolání odkázat na závěry potvrzujícího případně měnícího závazného stanoviska. Tento postup potvrdila i judikatura.

Posouzení krajským soudem

6. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná; ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili.

Zjištění ze správního spisu

7. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že zúčastněné osoby podaly dne 21. 3. 2022 žádost o dodatečné povolení stavby s názvem stavba přístřešku (dále v dokumentaci uváděno jako stavba altánu se skladem nářadí), umístěného na pozemku parc. č. X v katastrálním území X. Přístřešek má sloužit k odpočinku uživatelů rodinného domu č. p. X. Sklad nářadí slouží k uskladnění nářadí a techniky potřebné k údržbě přilehlé zahrady. Jako stavby podmiňující funkčnost přístřešku, se kterými nebylo započato, byly uvedeny vsakovací zařízení, které tvoří retenční nádrž, PVC hadice, čerpadlo a infiltrační vegetační plocha. Na tuto infiltrační vegetační plochu o výměře 160 m² budou vody postupně rozstříkovány pomocí instalovaného čerpadla s nastaveným průtokem 0,08 l/s. Čerpadlo

bude napojeno odběrným elektrickým zařízením vedeným v délce 16m, napojeným ze stavby krytého stání na pozemku parc. č. XA v katastrálním území X.

8. Žalobce je vlastníkem sousedního pozemku parc. č. XC, který s pozemkem, na kterém je dodatečně povolovaná stavba umístěna, hraničí v jednom bodě. Jako vlastník sousedního pozemku se domáhal účastenství v řízení. Uvedl, že bude dodatečným povolením stavby dotčen na svých právech, a to v souvislosti s nakládáním s dešťovou vodou, která je imisí na jeho sousední pozemek; dále tím, že stavební činnost má přímé důsledky na jeho pozemek. Zejména při deštivém počasí je stavební materiál a stavební suť splavována na jeho pozemek, což se dělo při stavební činnosti již prováděné. Dne 8. 6. 2022 stavební úřad rozhodl tak, že žalobce je účastníkem řízení o dodatečném povolení stavby přístřešku.
9. V řízení bylo dne 13. 4. 2022 k záměru vydáno kladné koordinované závazné stanovisko Magistrátem města Karviné, Odborem stavebního a životního prostředí, a to k dílčímu veřejnému zájmu ochrany lesa a ochrany vod. Jeho podkladem byla projektová dokumentace ke stavbě přístřešku a doplňujících staveb a hydrogeologický posudek Ing. R. S. z března 2022.
10. Dne 29. 8. 2022 podal žalobce při ohledání na místě námitky, zaměřené k vsakování srážkových vod. Žalobce namítl, že pro povolovaný záměr byl v březnu roku 2022 předložen hydrogeologický posudek Ing. R. S., který byl vypracován pouze pro řešení utrácení dešťové vody z nyní povolované stavby. Přitom je stavebnímu úřadu známo z jeho úřední činnosti, že současně probíhá pro stavbu vsakovacího zařízení na předmětném pozemku stavebníků i další řízení o odstranění této stavby, respektive o vydání dodatečného stavebního povolení (pozn. soudu, jde o vsakovací zařízení k rodinnému domu). Uvedené vsakovací zařízení bylo realizováno v rozporu s předloženou projektovou dokumentací a dodaným hydrogeologickým posudkem. Podle žalobce, utrácení dešťové vody z nyní povolovaného přístřešku nelze posuzovat samostatně bez návaznosti na řešení utrácení dešťové vody z rodinného domu a přilehlých staveb na stejném pozemku vsakovacím zařízením. Z tohoto důvodu žalobce mj. navrhl, aby stavební úřad buď uvedená řízení spojil do společného řízení, nebo aby alespoň posuzoval odtokové poměry předmětného pozemku a možnosti utrácení dešťové vody na tomto pozemku pro všechny stavby na něm umístěné ve vzájemných souvislostech a vazbách. Žalobce rovněž předložil fotografie, které dokumentovaly podmáčení jeho pozemku a hydrogeologické vyjádření Ing. R. Š., podle kterého navržené řešení pro stavbu přístřešku je akceptovatelné pouze po násobném zvětšení akumulární nádrže s tím, že jej nelze provozovat v zimním období. Problémem je totiž zanedbatelná schopnost vsakování geologického prostředí a jediným technicky obhajitelným řešením z globálního pohledu je odvedení vod dešťovou kanalizací. Žalobce proto namítl závěry koordinovaného stanoviska, které se nezabývá možností ovlivnění sousedních pozemků dešťovou vodou ze staveb.

11. Magistrát města Karviné, Odbor stavební a životního prostředí, vodoprávní úřad k výše uvedené námitce žalobce týkající se koordinovaného stanoviska dne 20. 10. 2022 uvedl, že toto zůstává v platnosti, protože „nedošlo ke změně rozhodných skutečností“.
12. Dne 22. 11. 2022 vyrozuměl stavební úřad žalobce o tom, že nevyhoví jeho žádosti o spojení řízení. Upřesnil, že se jedná o řízení vedené pod sp. zn. SMK 037576/2022/OSŽP/Sz ve věci dodatečného povolení stavby přístřešku se skladem náradí na pozemku parc. č. X v katastrálním území X a řízení vedené pod sp. zn. SMK 040973/2022/OSŽP/Sz ve věci dodatečného povolení stavby vsakovacího zařízení na téže pozemku. Důvodem nevyhovění žádosti je to, že stavby jsou sice umístěny na stejném pozemku, nebyly však splněny ostatní předpoklady takového postupu. Pokud se mají řízení spojit, pak co nejdříve po jejich zahájení, neboť jejich spojením až ve chvíli, kdy už je jedno řízení před vydáním rozhodnutí, by mohl být účel společného řízení popřen, pokud by se muselo s vydáním rozhodnutí čekat na provedení některých důkazů vzhledem k některým účastníkům. Přesně takto totiž stavební úřad tato dvě řízení vyhodnotil. Jedno bylo již před vydáním rozhodnutí a druhé je ve fázi dokazování. Nadto, žádost o dodatečné povolení stavby vsakovacího řízení, které bylo zahájeno dne 29. 3. 2022, stavební úřad na základě negativního závazného stanoviska dotčeného orgánu, kterým je Odbor stavební a životního prostředí Statutárního města Karviné, jako příslušný vodoprávní úřad, v souladu s ustanovením § 149 odst. 6 správního řádu zamítne, neboť toto negativní stanovisko znemožňuje vyhovět žádosti. Dále, v řízení vedeném o stavbě přístřešku jsou známi účastníci řízení a tito měli možnost se v průběhu řízení vyjádřit k podkladům pro vydání rozhodnutí, na rozdíl od řízení vedeného o stavbě vsakovacího zařízení, ve kterém okruh účastníků doposud stanoven nebyl a vzhledem k jeho současnemu výsledku jej stavební úřad nestanoví. Tím není splněna jedna z podmínek uvedených v § 140 správního řádu, která říká, že v případě spojení se společné řízení má týkat týchž účastníků řízení.
13. Dne 22. 12. 2022 stavební úřad vydal dodatečné povolení na stavbu předmětného přístřešku, stavbu vsakovacího zařízení a stavbu elektrického odběrného zařízení, vše na pozemku parc. č. X v kat. území X, u rodinného domu č. p. X, ulice U s. h., K.– R. Stavební úřad se v něm vyjádřil k žádosti žalobce o spojení řízení o dodatečném povolení posuzovaného přístřešku a řízení o dodatečném povolení vsakovacího zařízení pro rodinný dům. Zopakoval argumenty z výše citovaného vyrozumění. K námitce ve vztahu k hydrogeologickému posudku a ke způsobu utrácení dešťových vod stavební úřad uvedl, že předložený hydrogeologický posudek byl zpracován z důvodu splnění podmínky územního plánu. Posudek je podkladem pro vydání závazného stanoviska z hlediska zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, který zpracovala osoba s odbornou způsobilostí v hydrogeologii. Stavební úřad není oprávněn posuzovat jeho obsah. Příslušný vodoprávní úřad vydal kladné závazné stanovisko k záměru, které je součástí koordinovaného závazného stanoviska ze dne 13. 4. 2022. Stavební úřad má proto za to, že je v kompetenci vodoprávního úřadu posoudit správnost podkladů, na základě kterých vydá závazné stanovisko.

14. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání. V něm mimo jiné namítl, že se stavební úřad nevypořádal s předloženými vyjádřeními hydrogeologů, s posudkem Ing. S., doloženého stavebníky, a vyjádřením Ing. Š., doloženého odvolatelem, a neodstranil jejich rozpory.
15. Žalovaný vyžádal závazné stanovisko Krajského úřadu Moravskoslezského kraje jako orgánu nadřízeného dotčenému orgánu Magistrátu města Karviné, odboru stavebního a životního prostředí, podle § 149 odst. 7 správního řádu. Krajský úřad Moravskoslezského kraje vydal potvrzující závazné stanovisko dne 19. 4. 2023. K žalobcově odvolací námitce uvedl, že rozpory v hydrogeologických vyjádřeních odstraněny byly. Uvedl jednotlivá vyjádření hydrogeologů k utrácení dešťových vod, které měl vodoprávní úřad k dispozici. K nim se dne 19. 10. 2022 vyjádřil RNDr. J. V. D., Ph. D., předseda České asociace hydrogeologů z. s. Uzavřel, že žádné nakládání se srážkovými vodami nezvětšuje jejich množství v území, jen je redistribuuje a částečně soustřeďuje do jednoho místa. Při správném řešení jejich utrácení by nemělo dojít ke zhoršení odtokové situace. Likvidace dešťových vod z posuzovaného přístřešku postřikem či rozlivem na plochách v dostatečné vzdálenosti od pozemku ve směru sklonu srázu je reálnou možností, která při správném provádění bude fungovat a nebude ovlivňovat sousední pozemky. Podle odvolacího dotčeného orgánu, vodoprávní úřad vydal závazné stanovisko za účelem ochrany veřejných zájmů pro potřeby řízení ve věci dodatečného povolení stavby přístřešku se skladem náradí, ve kterém postupoval se zásadou materiální pravdy a pochybnost o zjištěném stavu věci odstranil. Záměr byl řádně z hlediska zájmů hájených vodním zákonem posouzen. S názorem odvolatele proto nelze souhlasit.
16. Následně žalovaný rozhodl nyní napadeným rozhodnutím. Co se týče námitky týkající se závazného stanoviska vodoprávního úřadu, žalovaný vyšel z potvrzujícího závazného stanoviska odvolacího dotčeného orgánu, tedy Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Toto citoval. Dále uvedl, že na vydání rozhodnutí stavebního úřadu nemohlo mít vliv, jak postupoval vodoprávní úřad při vydání svého závazného stanoviska a zda doložené rozdílné podklady pro vydání svého závazného stanoviska v průběhu řízení s někým konzultoval. Pro rozhodnutí stavebního úřadu je podstatné pouze to, že bylo vydáno kladné závazné stanovisko vodoprávního úřadu, které bylo dále přezkoumáno a potvrzeno v rámci odvolacího řízení odvolacím dotčeným orgánem. Co se týče námitky nespojení řízení o dodatečném povolení vsakovacího zařízení a dodatečném povolení předmětného přístřešku, žalovaný se ztotožnil se závěrem stavebního úřadu. Zdůraznil, že podle § 140 odst. 1 správního řádu správní orgán řízení na žádost spojit může, nikoliv musí. Podle žalovaného spojením obou komplikovaných řízení by se mohla doba projednání výrazně protáhnout, což by bylo na úkor práv žadatele o dodatečném stavební povolení. Předmět obou řízení lze projednat samostatně a nebyl tedy důvod tato dvě řízení spojit.

K námitce zneužití správního uvážení při vyhodnocení procesní otázky, zda spojit či nespojit řízení o vydání dodatečných stavebních povolení

17. Ustanovení § 140 odst. 1 správního řádu zní takto: *Správní orgán může na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením spojit různá řízení, k nimž je příslušný, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí anebo se týkají týchž účastníků, nebrání-li tomu povaha věci, účel řízení anebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků. Spojit řízení lze i v průběhu řízení za předpokladu, že tím nevznikne nebezpečí újmy některému z účastníků.*
18. Z uvedeného vyplývá, že je na uvážení správních orgánů, zda řízení spojí, či nikoliv (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, č. j. 9 As 212/2017-47, bod 13).
19. Diskreční pravomoc, neboli správní uvážení, je oprávnění správních orgánů určitou věc samostatně posoudit a rozhodnout o ní. V rámci tohoto uvážení mají správní orgány relativně volný prostor. Nejsou v takových případech vázány zákonem k jediné možné alternativě. Je to důsledek toho, že právní norma kvůli určité právní skutečnosti nestanoví jen jeden konkrétní následek. V textech právních předpisů bývá tato pravomoc označena např. slovem „smí“, „může“, případně je správnímu orgánu nabídnuto několik možností k rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2016, č. j. 7 As 282/2015 - 32).
20. Skutečnost, že norma přiznává správnímu orgánu možnost diskrece, má vliv i na navazující soudní řízení před správními soudy. Jak správní soudy opakovaně vyslovily, v rámci přezkumné činnosti správní soudy přezkoumávají zákonnost napadeného správního rozhodnutí. Nemohou však nahrazovat správní uvážení správního orgánu uvážením soudním. Správní uvážení může soud přezkoumat pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, zda správní orgán správního uvážení nezneužil, či nepřekročil jeho meze a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné závěry (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 A 139/2002 - 46, ze dne 21. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, či usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 10. 2000, sp. zn. II. ÚS 361/2000).
21. Jak soud uvedl výše, stavební úřad založil své rozhodnutí o nespojení řízení o dodatečném povolení stavby přístřešku a vsakovací nádrže pro rodinný dům na těchto důvodech: 1. různé fáze řízení, kdy jedno řízení je před vydáním rozhodnutí (dodatečné povolení stavby přístřešku) a druhé ve fázi dokazování (dodatečné povolení vsakovací nádrže), což popírá účel společného řízení, protože by se muselo s vydáním rozhodnutí čekat na provedení některých důkazů vzhledem k některým účastníkům; 2. žádost o dodatečné povolení stavby vsakovacího zařízení bude s ohledem na negativní závazné stanovisko dotčeného orgánu zamítnuta, 3. v řízení o stavbě přístřešku jsou známi účastníci řízení, kteří měli možnost se vyjádřit k podkladům pro vydání rozhodnutí, v řízení o stavbě vsakovacího zařízení nebyl okruh účastníků stanoven a vzhledem k jeho současnému výsledku jej stavební úřad ani nestanoví. Podle stavebního úřadu proto nebyly splněny zákonné předpoklady pro spojení řízení. Žalovaný se s tímto závěrem ztotožnil a doplnil, že prodlení řízení by bylo v rozporu se zájmy žadatelů.

22. Podle názoru krajského soudu správní orgány uvážily hlediska a meze, které pro spojení předmětných řízení vyplývají z citovaného § 140 odst. 1 správního řádu. Vyhodnotily předpoklady pro spojení, kterým je věcná souvislost obou řízení, když se týkají téhož pozemku, dospěly však k závěru, že účel řízení, když obě řízení jsou v jiné fázi a jejich spojení by vedlo k prodloužení řízení, absence týchž účastníků a možná újma na straně žadatelů spojení řízení brání. Správní orgány tedy zákonná hlediska a meze správního uvážení nepřekročily, jejich úvaha je logická a svázaná s konkrétní právní situací, tedy nikoliv obecná, jak žalobce tvrdí. Správní orgány své uvážení nezneužily a podklady pro ně nebyly zjištěny procesně vadným postupem. Za této situace krajský soud není oprávněn jejich závěry měnit a ani pro to neshledává žádný důvod. Pro úplnost krajský soud dodává, že ochrana práv účastníků je relevantní pouze při rozhodnutí o spojení, nikoliv nespojení řízení (*může...spojit různá řízení, nebrání-li tomu ... ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků*). Žalobcova argumentace o tom, že správní orgány byly povinny poměřovat zásah spojení řízení do práv žadatelů s potenciálním zásahem nespojení řízení do práva žalobce vlastnit majetek v důsledku možné zhoršení zamokření jeho lesního pozemku v důsledku nesprávně zjištěného skutkového stavu proto není důvodná. Argument možného nesprávného zjištění skutkového stavu je relevantní pouze ve vztahu k účelu řízení, což správní orgány uvážily, byť jinak, než žalobce požadoval. Žalobní námitka proto důvodná není.

K námitce nezpracování revizního hydrogeologického posudku

23. Žalobce sporoval, zda dotčené orgány jsou kompetentní posoudit správnost znaleckého posudku. Krajský soud v první řadě nenalezl v koordinovaném stanovisku ani ve vyjádření vodoprávního úřadu z 20. 10. 2022 názor, že by tento dotčený orgán nebyl schopen nebo ochoten posoudit předložené hydrogeologické posudky. Tento názor neobsahuje ani prvostupňové rozhodnutí, ve kterém stavební úřad naopak uvedl: *vzhledem ke skutečnosti, že příslušný vodoprávní úřad (...) vydal kladné závazné stanovisko k záměru, které je součástí koordinovaného závazného stanoviska (..), má stavební úřad zato, že je v kompetenci vodoprávního úřadu posoudit správnost podkladů, na základě kterých vydá závazné stanovisko*.

24. K otázce kompetence dotčeného orgánu posoudit správnost podkladu, kterým v tomto případě byl hydrogeologický posudek Ing. S., je nutno nejprve vysvětlit postavení dotčeného orgánu. Dotčený orgán lze charakterizovat jako orgán, který má za úkol chránit veřejné zájmy, jejichž ochrana mu je svěřena zvláštním předpisem (srov. např. Průcha, Petr, Alena Kliková, Veřejné stavební právo. 2 aktualizované vydání. Brno: Masarykova univerzita, právnická fakulta, 2019, 99s.). Je charakterizován (mimo jiné) tím, že je příslušný k vydání závazného stanoviska (§ 136 odst. 1 písm. b) správního řádu), což je podle § 149 odst. 1 správního řádu úkonem učiněným dotčeným správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 8. 2011, čj. 2 As 75/2009-113, body 46 až 48) a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu. Na rozdíl od správního orgánu, který vede řízení, je totiž dotčený orgán nadán odbornou znalostí k posouzení chráněného veřejného zájmu. Tím je odpovězeno na otázku, zda je dotčený

správní orgán kompetentní posoudit správnost znaleckého posudku; pro účely vydání závazného stanoviska k tomu kompetentní je.

25. Závazné stanovisko je podkladem pro vydání rozhodnutí správního orgánu, a to podkladem, u kterého neplatí zásada volného hodnocení důkazů, protože správní orgán pro posouzení závazným stanoviskem řešené otázky odborné znalosti nemá. Není oprávněn závazné stanovisko měnit, nebo se od něj odchýlit, neboť by tak překročil rozsah pravomocí, které mu zákon svěřuje (rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2019, čj. 9 As 140/2019-22, bod 18).
26. Závazné stanovisko tak má zásadní vliv na obsah správního rozhodnutí. Účastníci řízení jej mohou zpochybnit v rámci odvolání proti rozhodnutí správního orgánu postupem podle § 149 odst. 7 správního řádu. Účelem tohoto postupu je zajistit, aby „*odvolací námítky, které směřují proti závaznému stanovisku dotčeného orgánu, podléhaly odbornému posouzení ze strany orgánu nadřízeného dotčenému orgánu, který na rozdíl od odvolacího orgánu disponuje odpovídajícími znalostmi. V těchto případech dochází k prolnutí dvou principů, které nalezly své uplatnění ve správním řádu, a to 1) devolutivního účinku odvolání a 2) vázanosti správního orgánu závazným stanoviskem dotčeného orgánu. Obdobně jako správní orgán prvního stupně je vázán závazným stanoviskem dotčeného orgánu, je i odvolací orgán vázán stanoviskem orgánu nadřízeného dotčenému orgánu a nemůže se od něj odchýlit.*“ (rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2010, čj. 5 As 56/2009-63). Závazné stanovisko tak je podrobeno přezkumu jak z hlediska zákonnosti, tak z hlediska věcné správnosti, obdobně jako je z obou těchto hledisek v odvolacím řízení přezkoumáváno i samotné napadené správní rozhodnutí podmíněné závazným stanoviskem (rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2013, čj. 4 As 20/2013-72). S tímto postupem podle správního řádu počítá rovněž stavební zákon (§ 4 odst. 9) pro závazná stanoviska vydávaná podle tohoto zákona.
27. V nyní posuzované věci správní orgány tímto způsobem postupovaly. Námítky žalobce a následně odvolání směřovaly do věcné správnosti závazného stanoviska, k jejímuž posouzení byl kompetentní nikoliv žalovaný, ale nadřízený dotčený orgán, který má odborné znalosti, aby mohl žalobcovy argumenty ohledně utrácení dešťových vod posoudit. Jak krajský soud uvedl výše, nadřízený dotčený orgán závazné stanovisko vodoprávního úřadu potvrdil jako věcně správné. Žalovaný byl povinen jeho názor respektovat a převzít do svého rozhodnutí, jak bylo vysvětleno výše, což také učinil.
28. Ani soud nemá dostatečnou odbornou způsobilost, aby posoudil, zda potvrzující závazné stanovisko je věcně správné. Krajský soud se může pouze zabývat tím, zda odpovídá na předloženou otázku, a zda dotčený orgán vzal v potaz v řízení předložená odborná vyjádření a zda jeho závěry splňují požadavek úplnosti, přesvědčivosti a vnitřní bezrozpornosti.
29. Dotčený orgán nebyl povinen nechat zpracovat revizní znalecký posudek, pokud pro formulaci svého závěru tento nepotřeboval. Žalobcova úvaha o nutnosti zpracovat revizní znalecký posudek by byla relevantní v případě, kdyby se nejednalo o otázku, které je svěřena dotčenému orgánu. V řízení, ve kterém by rozhodnutí záviselo na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí (dle § 50 správního řádu), a nastala by

v něm kolize dvou znaleckých posudků, bylo by na místě tento rozpor znalecky odstranit, protože by správní orgán k jejich posouzení neměl odborné znalosti. V posuzované věci však žalobce nesouhlasí se závěry závazného stanoviska a k vypořádání jeho argumentů je povolán dotčený orgán. Krajskému soud nepřísluší hodnotit proces, jak dotčený orgán dospěl ke svému závěru, zda tento konzultoval s další osobou, jak tomu bylo v posuzované věci, nebo nikoliv, pokud se to neprojeví v úplnosti, přesvědčivosti a vnitřní bezrozpornosti odůvodnění závazného stanoviska.

30. V posuzované věci však potvrzující závazné stanovisko nezohlednilo stěžejní žalobcovu námitku kumulace utrácení dešťových vod z rodinného domu a posuzovaného přístřešku a vliv právě redistribuce těchto dešťových vod. Nadřízený dotčený orgán sice uvedl, že vybudování altánu nezvýší množství spadlých dešťových vod, což i laického pohledu je očividné, nijak se nevyjádřil k žalobcem odborným vyjádřením doložené námitce nevhodného podloží, které při kumulaci více objektů na pozemku právě redistribuci dešťových vod neumožňuje, což povede k imisím na žalobcův pozemek a jeho podmáčení. K této otázce se nijak nevyjádřil ani znalecký posudek, který byl podkladem pro žalobcem napadené závazné stanovisko vodoprávního úřadu. Potvrzující závazné stanovisko proto nesplňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, neboť nijak nereaguje, a to ani implicitně, na žalobcovu námitku komplexního vlivu utrácení dešťových vod z přístřešku a rodinného domu. Žalobní námitka ve vztahu k potvrzujícímu závaznému stanovisku je proto důvodná.

Závěr a náhrada nákladů řízení

31. Vzhledem k důvodnosti žalobní námitky k potvrzujícímu závaznému stanovisku krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.). V něm se vypořádá s žalobcovou námitkou nevhodnosti podloží pro navržený způsob utrácení dešťových vod při kumulaci více objektů na pozemku se stejným způsobem utrácení, ve vztahu k závaznému stanovisku vodoprávního úřadu.
32. Žalobce navrhl zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, což je postup předvídaný ustanovením § 78 odst. 3 s. ř. s., krajský soud však pro tento postup neshledal důvod, a proto tak nepostupoval; o návrhu nerozhodl, neboť domáhat se zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému rozhodnutí, není procesním právem žalobce (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006 – 106).
33. Vzhledem k tomu, že v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, vzniklo mu v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovaného zavázal. Náklady řízení žalobce představují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč, dále odměna ze zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 3 100 Kč, podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za tři úkony právní služby, příprava převzetí zastoupení, sepsí žaloby a vyjádření ke stanovisku žalovaného podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky a třikrát režijní paušál ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobci prokazatelně vznikly

a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jeho práva. Soud proto žalovaného k jejich zaplacení zavázal, a to k rukám zástupkyně žalobce podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963, Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s ustanovení § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovení § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalovaného.

34. Vzhledem k tomu, že osobám zúčastněným na řízení podle obsahu spisu žádné náklady v souvislosti s plněním povinnosti, které by jim uložil soud, nevznikly, soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 5 s. ř. s. rozhodl tak, že osobám zúčastněným na řízení náhradu nákladů řízení nepřiznal.

35. Krajský soud pro úplnost dodává, že nemohl přihlídnout k žalobcovu vyjádření z 6. 9. 2024, neboť jej obdržel až po vyhlášení rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 20. srpna 2024

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu